

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

РУСКИ КОЛОС

Преко три месеца води се једна од најимпозантнијих битка, што их је икада забележила ратна повесница, бије се крвава битка на Вердену, где су Немци напрегли све своје физичке и техничке силе да пробију западни фронт и тиме проузрокују, како мисле, сепаратан мир са Француском. И док се води ова гигантска битка, на источном фронту је релативна тишина, услед чега се често чују питања где је Русија, где је тај велики колос да паралише немачку снагу и убрза непријатељев слом.

С обзиром на генезу европских догађаја као и ток двогодишњих војних операција на свима фронтовима рата, ми ћемо се постарати да и на то питање одговоримо. Чим је искрсао овај рат, руски цар је свечано изјавио да неће ставити мач у корице, док се непријатељ не победи.

Немачка се баца преко неутралне Белгије на Француску, убеђена да ће ускоро ући у Париз и приморати Французе на мир, али место тога доживе пораз на Марни! Баца се на Русију говорећи да ће пад Варшаве и порази руски изазвати народну револуцију, чија ће последица бити сепаратан мир, али место предвиђене револуције, на коју је Немачка заснивала толике наде, у Русији се допета догоди једна импозантна револуција какву никада Русија није доживела. Јер сав народ се узруја, народ од преко сто шездесет милиона, устаде све што руски мисли са жељом да се рат води до краја, док се непријатељ не победи и не сатре. На хиљаде приватних фабрика претворине се у оружане арсенале, подигоше се нове тополивнице, отворише се на стотине подофицерске школе и војне академије, под заставу се позваше нови милиони, почеше се градити многе железнице и путеви, створише се силне организације приватне и државне, које ће водити рачуна о снабдевању армије и народа, руски колос се поче јављати у правој својој величини и импозантној снази.

Немачка мења свој план. Баца се понова на Запад. Бесно и е-

нергично баца своје корпусе на Верден, где се до сада скрхаше на стотине хиљаде најбољих кајзерових војника. Верден је остао тврђи од челика, јер га бране потомци Наполеонових легионара. И у колико је Немачка бојазан све јача од руског колоса, у толико су им све бешњи напади на Верден, где су немачки налети све очајнији. Верден је најизразитији сведок рушења немачке физичке и моралне снаге. Дух немачког ратника је поколебан, међутим главни циљ није постигнут. Наш интерес је да се Немци што више задрже пред неосвојеним Верденом, где су и досада сатрли један огроман број своје резерве, као што је наш интерес да се руски колос понова крене Западу што касније, јер нам то може обезбедити не само сигурну него и брзу победу.

Кроз догађаје

Немачке телеграфске агенције пустиле су пре неколико дана вести, како је између Србије и Италије избио велики конфликт у питању њихових интереса и претензија у Јадранском мору. Све су те вести злонамерно измишљене. Никакав конфликт не постоји уопште између Србије и Италије ни у једном питању. То је јасно нагласио недавно у Бенови талијански министар Барциллаи говорећи о срдечним односима са Србијом. А то доказује и изјава г. Пашића, којом истиче согласност наше и талијанске владе у свима питањима признајући истовремено Италији право хегемоније у Јадранском мору.

Швајцарски листови саопштавају исказе путника, који стижу последњих дана из Немачке. Становништво Немачке сматра да су борбе на Вердену свршене поразом немачке војске. Оторчење против престолонаследника огромно је. Немци данас осећају више жржње према њему, него према противничким народима.

Према телеграму из Атине, руска Дума отпочела је понова рад. Верује се, да ће се на седницама Думе донети врло важне одлуке. Сааонов је изјавио кореспонденту „Тајмса“ да ће руско-енглески савез постати дефинитиван.

— Ситуација на ратним фронтовима у току јучерашњег дана није претрпела знатне промене.

У земљама глади

— Страшна поређења —

Досад је у више прилика писано о невероватној скупоћи, као и о оскудици животних намирница у Аустроугарској и Немачкој. То најзад признају и сами њихови листови, који са великом забринутости додирују то тугаливо питање.

Мађарски лист „Гларороски“ објавио је пре неколико дана цене животних намирница у Мађарској сада и у 1914. год. Ово поређење доказује најочигледније акутност економске кризе. Паралела цена у крунама следећа је између сада и 1914. године: телећина 8,65 према 1,60; говеђина 11 према 1,80; свињетина 8,20 према 1,80; сланина 7 према 1,20; брашно 0,80 према 0,30; масло 17 према 2; сапун 6 према 0,80; кафа 14 према 4. Међутим, треба имати на уму да су ово само званичне цене, али да се сви горе наведени артикли с великом муком могу добавити, пошто у њима влада велика оскудица.

„Келнске новине“ констатују оскудицу сапуна у Немачкој. Осим тога веле, да 100 кгр. масти стају 560 марака, док су пре рата стајали само 65.

У току једне демонстрације жена у Франкфурту, које су биле нападе на хлебнице и месарнице гоњене глађу 18 их је рањено од стране полиције.

Русија и Шведска

Према последњим извештајима из Немачке изгледало би, да Руси утврђују острво Аланд у Балтичком мору, да би могли лако парирати евентуалне нападе од стране Немаца.

Ове руске мере узнемириле су извесне кругове у Шведској. До душе, архипелаг Аланд налази се између обале финске и престонице шведске Штокхолма, удаљен од овога 125 км., али по париској конвенцији од 30. марта 1856. закљученој између Француске, Енглеске и Русије никаква стална утврђења не смеју се подизати на овим острвима, која припадају Русији.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 франка тромесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕЛА ОГЛАСИМА:
Ситна огласи 0-20 фран. од петитног реда, већи огласи по погодби. Новац се полаже државним комесарима и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ
Пошту слати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
Стан редакције 29 rue Ptoloméon 29 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције „Друштва грчке штампе“ ул. Бугарског бр. 5, близу главне поште.

Поводом овог тобожњег утврђивања Аландских острва шведске активистичке странке поднео је интерпелацију у парламенту. Та странка међутим скроз је германофилска и већ одавно под утицајем немачке пропаганде тражи рат са Русијом. Али она је у парламенту шведском у мањини, те ће и ова њена акција остати без значаја и последица.

У осталом, Русија је званично изјавила да се Аландска острва неће утврђивати, и све ове вести могу бити само злонамерно протурене од стране Немачке.

ЗАР УТЕЧЕ, БРАНКОВИЋУ?

У суботу 18. марта, у „Д. Гласнику“, на првој страни изашла је ова белешка:

Изјава председника Мијушковића

Умољени смо од стране госп. А. Сеферовића, Конзула Краљевине Црне Горе у Њујорку, да дадемо јавности званичну изјаву Министра Председника Црногорског Министарства, којом се званично побивају све оне вести, које су се појавиле у неким њујорским американским и српским новинама о нападима и оптуживању српске владе за немиле догађаје, који су се догодили у Црној Гори. Ево тачна превода француске депеше:

Бордо, 17. марта.

Сеферовићу Конзулу Црне Горе Овлашћујем Вас, да објавите званично, да је кореспондент „Сона“ имао са председником истоветни интервју као и други француски и страни новинари о догађајима у Црној Гори, без и једне увредљиве и нападајне речи за Србију и остале Савезнике. Свако противно тврђење је нетачно.

Председник Мијушковић.

Читаоци нашег листа можда су се чудили, што смо ми муком прешли преко те „изјаве“. Да им то објаснимо сада. Чекали смо читаву седмницу дана, да та изјава изађе у „Сону“, америчком листу у коме је и изашао онај „чесви и поштени“ разговор Лазара Мијушковића, Г. Министар и његов конзул знају, да се оваке изјаве дају само тамо, где је првобитно и изашло оно, што желе побити или исправити. До данашњег дана — ово пишемо у петак вече 24. марта — та изјава не само што није изашла у „Сону“, него није ни понуђена томе листу. То одмах утврђује ово:

Лазар Мијушковић и његов конзул — који је сада у ствари аустријски конзул — нису сиремали ту изјаву да оповргну оне гадне клевете пред америчким јавним мњењем, већ су хтели том лажном изјавом да протерају мало политике са српским и хрватским светом у Америци. Пред тим светом они су хтели да се направе свецима, да би тај свет њима и даље веровао, да би им и даље давао прилога, да пуне своју торбу — у коју су српани милијуни за продани Ловћен и за продано 30 до 40 хиљада поштених црногорских војника!

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Солун, 18 маја.

Претрпеле поћи француски су авијатичари бацали неколико бомби на Београд. Иначе је јуче дан прошао на миру.

Акција од 18. априла до 2. маја.
(Званично)

У току ових 15 дана ситуација није имала знатне промене на обалама Вардара и западно од Дојранског језера. Није било озбиљних пешачких борба. Непријатељи су утврђивали положаје један према другом. Наша артиљерија бомбардовала у више маха, непријатељске положаје и групе војника који су били ангажовани за рад. Активност артиљерије с једне и друге стране била је интензивна нарочито 19., 20., 21., 25. и 1. маја.

Северо-источно од Дојранског језера наше су трупе заузеле тврђаву Дова-Тене. Други одреди војске послати су у правцу Битоља.

За време ових 15 дана авијатика није била тако активна као раније. 1. маја наши су авијатичари бомбардовали Ксанти.

Цепелин L. 85 који је 22. априла дошао из Темпшвара а летео над Солуном, оборен је и уништен гађањем са флоте. Пао је на ушћу Вардара. Посада је заробљена. То је био исти цепелин који је два пута летео над утврђеним франц. положајима око Солуна.

Код Пороа, Грци су ухватили више Бугара који су били у немачкој униформи.

Париз, 18. маја.

На левој обали Мезе врло снажно бомбардовање предла Мртав Човек — Килијер.

Осредња артиљеријска акција на десној обали и у Везру.

На осталом фронту ништа значајније.

Париз, 18. маја.

У току последња 24 часа Немци су извршили више бесних нападних на Мртавог Човека и коту 304. Непријатељ је свуда одбијен са огромним губицима. Вечерњи коминике сваштава крвави пораз немачки на коту 304.

Пуковник Русе држи, да ће се Немци окренути сада на сектор западно од Мезе.

Интензивно бомбардовање утврђења Дромана и Боа наговештава нове немачке нападе.

Пуковник Фијлер у „Женевском Жуталу“ конститује, да верден-

У прошлу среду ми смо се по овој ствари обратили на уредника «Сона» и од њега смо добили ово извешће:

Нико њему још није нудио никакву исправку по овој ствари. Уз то; он јамчи угледом уредника једног великог и поштеног америчког листа, да је свака реч у оном разговору Лазара Мијушковића тачна и истинита. У Паризу «Сон» има једног поузданог старог дописника, на кога су у стању потпуно да се ослањемо, и који их едуктивно читав низ година поштено и савесно,

(свршиће се)

ска битка исцрпљује и сузише Немце и с обзиром на концентрације нових потребних снага укида немачки фронт на Балкану.

СТАЊЕ У ИСТ. МАЋЕДОНИЈИ

Вести које стижу из неточне Македоније жалосни су. Беде, која је у овој области била и раније велика придружује се сада страх од Бугара. Глас о ступању Бугара на грчко земљиште изазвао је код становника ових крајева, који су већ били јако пострадали у другом последњем рату, огромно узбуђење. Обузела их је паника Већ од пре једне недеље, путевима који воде од границе ка Демир Хисару, од Демир Хисара ка Серезу, од Сереза ка Нирити пуни су каравана бедних породица, које беже од Бугара. Жене, деца, девојке, старци, животиње — све то оставља границу гоњено глађу и страхом.

У Демир-Хисару и Серезу.

Варош Демир Хисар постала је понова позоришта страних сцена. Као и 1913. становници овога места обузети паником услед надирања бугарске војске беже ка Серезу.

Према аутентичним обавештењима избеглице из села Куле, Ченгели, Сехова и Витрине стигле су прејуче изјутра у Демир Хисар и тражиле су од префекта, да их пошаље у унутрашњост Македоније. Ова села око Демир Хисара заузета су од Бугаро-Немаца у суботу. У недељу изјутра све становништво Демир Хисара евакуисало је варош и побегло у Серез.

Према исказима путника из Сереза тамо нема брашна, ни намирница и становништво врло много пати. У недељу изјутра гомила избеглица заузела је на јурин све хлебарице и покупила сав хлеб, који је нашла.

Српски префект сирема се да дође у Солун, да се на неки начин поста-ра за исхрану свога округа.

Бугарско дивљаштво

Јављају, да су Бугари потпомогнути њима склоним елементима за границе заузели и опљачкали све куће напуштене од грчког становништва, које је побегло у унутрашњост.

Избеглице приспеле у Серез саопштавају говоре бугарских официра, који одају дивље поданике цара Фердинанда. Тако је један официр приметивши групу породица на путу из Демир-Хисара, рекао им: »Журите се. Ми ћемо доћи и у Серез. Ми ћемо за-

вама. Шта остаје сада Грцима? Солун и Кавала, узећемо их исто тако».

Бугари су доспели јуче изјутра на 300 метара растојања од станице Демир-Хисара, који је скоро сасвим евакуисан од стране становништва. Међу бугарским трупама има много коњата, али нема ни једног немачког ни аустријског војника. До сад се видело само пет немачких официра, од којих је један пуковник.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Српски клуб у Паризу.

У Паризу је под патронством г-ђе Веснић основан један српски клуб са станом на булевару Монпарнас 144 б. Циљ ового клуба је да налази лакшег посла српским избеглицама као женама, болеснима и осакатенима, уопште онима који нису за теже радове.

Српски лист на француском језику.

У Женеви 7. ов. мес. изашао је први број листа „Ла Срби“, коме је главни уредник наш уважени Србин др Лазар Марковић, професор Београдског Универзитета на правном факултету. Лист излази једанпут недељно и штампа се искључиво на француском језику.

Наша сирочад у Атини.

Г-ђа Н. Ђорђевић, директора филијале Београдске Задруге примила је да поведе из Солуна за Атину српску децу, која одлазе у дом за српску сирочад г-ђе Даре Грујић у Фалеру код Атине.

Која деца желе да путују, нека се јаве срп конзулату.

Шпанија за Србе.

Шпански посланик у Бечу тражио је да се помиљују 16 Срба, који су осуђени на смрт, по бањалучкој афери.

Слава железничких службеника.

Железнички службеници при железничком батаљону прославиће своју славу „Цара Константина и царице Јелене“ у суботу 21. ов. м. на свечан начин.

„Писма Грцима.“

Под горњим насловом изашла је ових дана у Александрији у Египту брошура из пера Марсела Салине, адвоката. Писац доказује, да данашње неодлучно држање Грчке може да буде од катастрофалних последица по земљу.

Чист приход од књиге, која је изашла на француском језику, намењен је Србима.

»Велика Бугарска«.

Путници приспели из Софије донели су собом егземпларе једне карте будуће «Велике Бугарске», која је у хиљадама примерака раздвојена бугарским војницима и истакута у свима бугарским књижарама.

На овој карти границе „Велике Бугарске“ простиру се од Валоне до Црног Мора и од Дунава до Егејског Мора обухватајући сву Македонију и српску и грчку — са Солуном, Серезом, Кавалом, Драмом, целом румун-

Опште огорчење

У Серезу је огорчење достигло врхунац. Према извесним вестима јуче је одржан протестни митинг у Серезу, на коме је становништво те вароши енергично протествовало против држања владе у свом питању.

У Кавали влада такође огромна узрујаност. Сирема се и тамо протестни митинг, којим ће се од владе тражити да се Бугари повуку са грчког земљишта. (»Indépendant«)

свом Добруном и једним делом ист. Србије.

Штета, што ће им овај лепи сан бити замењен ускоро страним јавом!

Без дијурне

Сви гимназијски професори и наставници, као и учитељи не основних школа употребљени на рад по француским школама са нашом депом немају никакве дијурне. Исто тако немају никакве дијурне ни они професори и просветни радници, који су употребљени на рад у Просветном Одељењу посланства у Паризу. Једино имају дијурну г. г. Драг. Обрадовић инспектор мин. просвете, који у Марсељу врши размештај ђака по француским школама, и Лазар Кнежевић секретар мин. просвете, који је са једном већом групом нераспоредених ђака. Свима шефовима група српских ученика у Француској саопштено је решење г. министра просвете да им се не може дати дијурна јер нема кредита за то, а ни могућности да се тај кредит добије.

Сви они наставници, који су са ђацима по школама, имају већ неку дијурну и ако у природи; они имају по школама стан и храну, или само стан, или само храну. Они пак, који раде у Просветном Одељењу немају никакве дијурне. Исто тако неће имати никакве дијурне ни они професори, који ће се употребити за наставнике на матурантском курсу, кад се сутра прекосутра отвори.

Енглески комитет за помоћ Црногорцима у Швајцарској

Пре неколико дана су били у Женеви сер Девин и Њ. Е. синор Романели. Они су послати у мисији да конституишу у Швајцарској одбор за помагање црногорских студената и породица. Одбор је већ конституисан и биће ових дана објављен у свима швајцарским листовима, коме се треба обратити за издавање помоћи.

Црногорским студентима поред помоћи у 200 франака месечно, коју суму издаје влада, одбор ће издавати још једну од 100 фр. за школарину и разне потребе.

Матурантски курс у Француској.

Водећи строга рачуна о васпитању школске омладине и знајући потребу Србије за што већим бројем школованих синова министар просвете г. Љуба Давидовић је прошлога лета образовао у Србији матурантске курсеве, на којима су се ђаци средњих школа спремали по неколико месеци за испит зрелости. Неке групе су та-

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У Солуну је једина француска фирма чије је седиште у Паризу улица Лафајет бр. 126.

ОРОСДИ-БАК

Централа:

Улица Краља Ираклија бр. 5.

Филијали:

Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одела, шешира и т. д.

Разноврсно кухинско плаво и порцеланско посуђе.

Све по цени врло умереној и утврђеној.

Услуга брза и тачна.

Прима српски новац по дневном курсу.

Препоручује:

Своје велико стовариште најбољих вина и ликера.

Велики избор разних конзерви, бисквита, чоколада, теста, сауна, масла и т. д.

Цене су врло умерене и утврђене.

Прима поруџбине и набавља све артикле.

Услуга брза и тачна.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„АТЛАС“

Ники дин 1—, Елмас 0·80, Аристократ 0·65, Генедже 0·50, Македонски 0·35.

Продају се свугде

ФИЛИЈАЛ УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС 12.

2—15

Велика Посластичарница

АЛМОЗНИНО

Улица Венизелос бр. 6. — Преко пута Тиринга

Најбоље и најкусније разне посластице увек свеже.

Велико стовариште разних чоколада и ликера

СЛАДОЛЕД и ЛЕДЕНА КАФА

Све по умереној и утврђеној цени, јефтиније него где.

Необично брза услуга. Прима на извршене све поруџбине.

Говори се и српски 7—15

униформе за официре и војнике

Официри и војници српске војске, не може другачије бити, своје летње униформе мораћете правити код

АЛБЕРТА ЕРГАСА

тројача Њ. В. Краља Константина, у улици Цимнеки бр. 16. Само се још у нашој радњи може правити одегантно, солдно и јефтино одело.

Велики избор мекинтоша

Говори се српски. 7—15

НОВАЦ ЗА СРБИЈУ

— Улица —
Мисир Чарши
— Бр. 3 —

П. Г.

Успоставили смо везу са Швајцарским Кредитним Друштвом, које врши исплату новчаних пошиљки за целу Србију.

Исплата се може вршити обичним а и телеграфским путем.

Зграда хотел
» СЛОБОДЕ «
— преко пута —
Централне —
— Поште

СРПСКО ТРГОВ. ДРУШТВО
Солун.

Канцеларија: Мисир Чарши бр. 3.
зграда хотел „Слободе“

3—5

Господо!

Препоручујемо Вам
да пушите
само

САЛОНИКА

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА 20 циг. 1 дин.

ПЕРФЕКЦИОН 24 « 1 «

БОГША 24 « 0·80

СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета 0·50

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.

ЛЕДИ 24 « са зл. писком 0·65

« 24 са плута писком

Дуван за луле. На продају свугде.

7—60